

Cactus-Show

Lumea antică a Mediteranei a născut, se pare, teatrul. Dacă, nu cumva, totuși, acesta s-a născut mai de mult, în trecutul îndepărtat. Cuvint, mișcare, ritm, sens, idee, mesaj, totul s-a involburat și s-a limpezit, însă, cel puțin pentru noi, europenii, pare că sub razele calde ale soarelui sudului, sub albastrul de nedescris al cerului și din freacățul valului ce se sparge uneori molcom, alteori plin de violeță grandioasă, de stincile prăvălite în mare... La rindul lui, omul — și el produs al soarelui și al mării —, căutând bucuria sau luptând cu necrușătorul destin, a dat naștere „teatrului” — un dar adus sie însuși, semenilor și, în eternitate, urmașilor, viitorimii...

În lumea culturilor mediteraneene, ideea de teatru se leagă de acțiunea de a privi... Theo, în limba anticet Elade, înseamnă a privi, theatris — privitor, iar theatron definește teatrul. În limba lui Tacit și a lui Juvenal, spectacre înseamnă tot a privi; de aci, spectator, spectacol... La noi, Eminescu, în „Glossa” lui, unește cele două noțiuni:

„Privitor ca la teatru

Tu în lume să te-nchipui...”

Nunai faptul de a-ți să privești te poate pune în fața actului teatral, te poate transforma în spectator, îți poate dărui bucuria de neînlocuit a generosului și uneori atit de inrobitorului act!

Sint în vacanță pe malul mării. Stau, despovărat de gânduri și preocupări, sub o voită de viță, în cel mai sudic punct al țării. Privesc... Aud, de departe, zgomotul mării... Soarele puternic se strecoară pe masa mea printre dionisiacele frunze de viță... printre strugurii bahici, cu boabele încă de smaragd... Privesc un cactus, plantă sudică, cu trup chinuit și țepi amenințatori. Privesc... Mi s-a anunțat că dizgrațioasa plantă va înflori. În-deobște, înflorește rar și cu zgircenie; anul acesta, zgirceniei i-a luat locul generozitatea: 19 noduri păroase s-au transformat în 19 lujere, nelipsite de rafinate proporții. Privesc... Sint aproape nervos... Concentrarea, nerăbdarea să-mi fi provocat oare această

stare de nervi? Liniștește-te, îmi spun, relaxează-te! Privesc. Nu, nu mă privesc, pindesc, cum se pindește, cu sufletul la gură, un spectacol de mare artă! În același timp, cele 19 flori de cactus încep să vibreze... Da, da, vibrează! O fi vintul? Nu, nici vorbă, e o zi fără urmă de vint! Mă concentrez. Simt, văd cum eleganții lujeri bruni devin violeți, apoi purpuri, mai tirziu trandafirii, pentru ca spre seară (cite ore de pindă!) să explodeze într-un alb proaspăt și intens, în care un vibrato de roz tandru se strecoară cu discreție... Dantela invoaltă a albului se desface cu grațioase detalii, ca într-o splendidă broderie migălită de talentul unor nevăzute fee... Nu mai sint singurul spectator, soția mea, gazdele, vecinii, copiii fac „sală plină” spectacolului cactusului; nu s-au vindut bilete, nu e trecut în plan. Cele 19 flori dantelate vibrează pe suportul lor aproape hidos. Vibrăm și noi, fiecare în felul său... Noaptea mă trezesc și, fantomatic, în lumina lunii, privesc florile de cactus poleite de argintul stăpinei nopții... Un parfum rar și delicat exală din cele 19 miracole... N-am somn! Gîndul că, în 24 de ore, aceste minuni vor dispărea, mă torturează. Le-aș dori fără moarte... În zori, mă trezesc din nou. Le privesc... A început să li se tulbure frumusețea, dantelele sint mai puțin străvezii, au devenit mai dense, mai cărnoase... La prinz, sub soarele intens, cele 19 miracole s-au îngărațat, par mai obosite... În trandafiriu și albul lor se infiltrează unda cenușului... Mai spre seară, s-au cocirjăț, s-au frînt, au ceva tragic... De-abia mai respiră... Parfumul rar s-a transformat în miros... La 24 de ore fix, după vane eforturi, își pregătesc ieșirea din scenă, ca niște actrițe bătrine într-un desuet spectacol de beneficiu... Intristat, laș, nevolnic, nu le mai privesc, le las să moară, la ora fixă...

A doua zi în zori, sint niște cadavre în putrefacție. Peste câteva zile, negi păroși apar pe trupul începător al cactusului, care, din urîjenia lui, a generat splendoare. Nu le mai privesc!

Ce scurtă carieră au avut cele 19 actrițe! Cit de grăbită le-a fost trecerea pe scena naturii!...

Să primiv.

Mihai GÎRNIȚA